

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

KARAR NO : 2014/14
ŞİKAYET NO : 02.2013/323

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU : Şikayetçinin, 21/07/2013 tarihinde yapılan Mühendislik Tamamlama Programı giriş sınavına Nüfus cüzdanını kaybetmiş olması nedeniyle kabul edilmemesi sonucu oluşan mağduriyetin giderilmesi istemine ilişkindir.

ŞİKAYET TARİHİ : 23.07.2013

KARAR TARİHİ : 17.01.2014

I. USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikayet başvurusu 23/7/2013 tarihli ve 2851 sayılı başvuru numarası ile Kurumumuz elektronik sistemi aracılığıyla yapılan ve 24/7/2013 tarih ve 5102 sayı ile kayıt altına alınan gerçek kişiler için şikayet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için, 28/3/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenme ve araştırmasına geçilmiş, Tavsiye önerisiyle Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları Şikâyetçi, 21/7/2013 tarihinde Teknik Öğretmenler için ÖSYM tarafından yapılan Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavına girmek amacıyla 20/7/2013 tarihinde Ankara'ya geldiğini, sınav günü sabahı sınava katılabilmek için gerekli olan nüfus cüzdanını ve sınav giriş belgesini kaybettiğinin farkına vardığını ve sınava giriş belgesini ÖSYM'nin aday işlemleri sisteminden yeniden yazdırıldığını, sınavın başlamasına 1 saat kala Polis Karakoluna giderek Nüfus Kayıt Örneği ve Kayıp Tutanağını aldığını, sonrasında sırasıyla Kaymakamlığı Nüfus Müdürlüğüne ve İlçe Nüfus Müdürlüğüne gittiğini ancak adı geçen Müdürlüklerin kapalı olduğunu, sınavın yapıldığı olduğunda üzerinde olduğunu ispatlayan T.C. Kimlik No.lu sürücü belgesi, polis karakolundan alınan kayıp tutanağı ve nüfus kayıt örneği ile öğretmen kimlik kartı ve sınava giriş belgesi olmasına rağmen ÖSYM'nin bu konudaki katı kuralı sebebiyle sınava alınmaması ve nöbetçi nüfus müdürlükleri uygulamasının bu sınavda uygulanmaması yüzünden sınava giremediğini iddia etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) İdare tarafından şikâyet konusu ile ilgili istenilen bilgi ve belgeler, 24/10/2013 tarihli ve 30023 sayılı yazı ile Kurumumuza gönderilmiştir.

4/1) İdare söz konusu yazısında 3/3/2011 tarih ve 27863 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanununun Temel İlkeler başlıklı 7 nci maddesinin (5) no.lu fıkrasında "*Sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Başkanlığın internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular adaylara tebliğ hükmündedir.*" hükmünü içerdiğini ve bu nedenle Başkanlıklarınca uygulanan sınavların kamuoyu nezdinde yukarıdaki yasal düzenlemeler doğrultusunda her türlü şüphe ve şaibeden uzak ve daha güvenli bir ortamda gerçekleştirilmesi amacıyla bir takım güvenlik tedbirleri aldığını,

4/2) 26/9/2012 tarihli ve 28423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Adayların ve Sınav Görevlilerinin Sınav Binalarına Giriş Koşullarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (3) No.lu fıkrası ile "*Sürücü belgesi, meslek kimlik kartları ve benzeri belgelerin, sınava giriş için geçerli kimlik belgeleri olarak kabul edilmeyeceğinin hüküm altına alındığını*",

4/3) 2013-Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzunun, 3.1. Sınava Girerken Adayın Yanında Bulundurması Gereken Belgeler başlıklı maddesinin b) Nüfus Cüzdanı veya Süresi Geçerli Pasaport alt başlığında "*Adayın sınava girebilmesi için Sınava Giriş Belgesinden başka, nüfus cüzdanı veya süresi geçerli pasaportunuzun da yanınızda bulunması zorunludur. Nüfus cüzdanı veya pasaport dışında, zorunlu askerlik görevini ifa eden er/erbaşlar ile askerî öğrenciler için askerî kimlik belgesi (Bu özel durum, muvazzaf askerler için geçerli değildir.), Türk vatandaşlığından izin ile ayrılanlar ve bunların kanuni mirasçılarının ait Pembe/Mavi Kartlar kabul edilecektir. Bunların dışındaki, sürücü belgesi, meslek kimlik kartları vb. diğer tüm belgeler sınava giriş*

*için geçerli belgeler olarak kabul edilmeyecektir. **Bu belgelerini eksiksiz olarak yanında bulundurmayan bir aday, mazereti ne olursa olsun, yazılı sınava alınmayacaktır.** Bir aday bu belgeleri yanında olmadığı halde Sınav Merkezi Koordinatörlerinin, bina ve salon sorumlularının veya ÖSYM Temsilcilerinin kararıyla herhangi bir salonda sınava alınmış olsa bile, bu adayın sınavı ÖSYM Yönetim Kurulunca geçersiz sayılacaktır."* açıklamalarına yer verildiğini,

4/4) 30/1/2013 tarihli Sınav Uygulamalarına İlişkin Güvenlik Tedbirleri başlıklı Basın Duyurusunda, 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzunda ve adayların sınava giriş belgelerinde açıkça belirtilen kurallar uyarınca *pasaport ve nüfus cüzdanı yanında bulunmayan* (zorunlu askerlik görevlerini ifa eden er/erbaşlar ile askeri öğrencilerin askeri kimlik belgesi ve Türk Vatandaşlığından izinli olarak ayrılanlarla bunların mirasçılara verilen Pembe/Mavi kartlar hariç olmak üzere) *adayların sınava alınmayacağını, alınmış olsa dahi sınavının geçersiz sayılacağını düzenlendiğini,*

4/5) Her yıl binlerce adayın girmiş olduğu sınavların düzenlenmesi, sonuçlarının açıklanıp sonrasında yerleştirmelerin yapılmasından sorumlu olan Başkanlıklarının son derece dikkat ve sıkı denetim gerektiren görevlerini ifa ederken bazı kurallar oluşturmasının zorunlu olduğunu, 6114 sayılı Kanunda da; sınav hizmetlerinin yerine getirilmesinin tüm aşamalarında konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gerekli güvenlik tedbirlerini almanın, görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idari düzenlemeler yapmanın Başkanlıklarının görevleri arasında sayıldığını, Aynı Kanununun 7 nci maddesinin (5) no.lu bendinde de sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulmasının ÖSYM'nin internet sayfasında yapılacağını ve internet sayfasındaki duyuruların adaylara tebliğ hükmünde sayıldığını,

4/6) ÖSYS, KPSS gibi büyük çaplı sınavlarda İçişleri Bakanlığına bağlı Nüfus Müdürlüklerinin açık tutulduğunu; 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavında ise Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Nüfus Müdürlüklerinin açık tutulmasına ilişkin herhangi bir yazışma yapılmadığını belirterek sınav günü yanında pasaport ve nüfus cüzdanı bulunmayan şikayetçinin sınava alınmamasında kanunlara, mevzuata ve Kılavuz kurallarına aykırı bir hususun gerçekleşmediğini, belirtmiştir.

C. Olaylar

5) Şikâyet başvuru dilekçesindeki olaylar özetle şöyledir:

5/1) Şikayetçi 21/7/2013 tarihinde teknik öğretmenler için ÖSYM tarafından yapılan Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavına girmek amacıyla 20/7/2013 tarihinde Ankara'ya gelmiştir.

5/2) Şikayetçi, sınav günü sabahı sınava katılabilmek için gerekli olan nüfus cüzdanını ve sınav giriş belgesini kaybettiğinin farkına varmış ve sınava giriş belgesini ÖSYM'nin aday işlemleri sisteminden yeniden yazdırmış, sınavın başlamasına 1 saat kala Polis Karakoluna giderek Nüfus Kayıt Örneği ve Kayıp Tutanağını almıştır. Sonrasında sırasıyla

..... Kaymakamlığı Nüfus Müdürlüğüne ve İlçe Nüfus Müdürlüğüne gitmiş ancak adı geçen Müdürlüklerin kapalı olması nedeniyle yeni Nüfus Cüzdanını çıkaramamıştır.

5/3) Sınavın yapıldığı Anadolu Lisesine döndüğünde üzerinde olduğunu ispatlayan T.C. Kimlik No.lu sürücü belgesi, polis karakolundan alınan kayıp tutanağı ve nüfus kayıt örneği ile öğretmen kimlik kartı ve sınava giriş belgesi olmasına rağmen sınava girememiştir.

5/4) Şikayetçi, ÖSYM'nin sınavlardaki katı kuralları ve nöbetçi nüfus müdürlükleri uygulamasının bu sınavda uygulanmaması yüzünden sınava giremediğini belirterek 23/7/2013 tarihinde ÖSYM'ye başvurmuş ancak ÖSYM'nin 26/7/2013 tarihli ve 20239 yazısı ile olumsuz cevap almıştır.

5/5) Şikayetçi yeniden sınava alınması ve mağduriyetinin giderilmesi talebiyle 23/7/2013 tarihinde de Kurumumuza şikayet başvurusunda bulunmuştur.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

6) 3/3/2011 tarih ve 27863 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunun Kuruluş Görev ve Yetkiler başlıklı 3 üncü maddesinin (2) nci fıkrasının; "d) ve i) bentlerinde sırasıyla "Sınav hizmetlerinin yerine getirilmesinin tüm aşamalarında, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gerekli güvenlik tedbirlerini almak. ", "Görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idari düzenlemeler yapmak ve kılavuzlar hazırlamak. ", Temel İlkeler başlıklı 7 nci maddesinin (5) no.lu fıkrasında "Sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Başkanlığın internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular adaylara tebliğ hükmündedir. ",

7) 26/9/2012 tarihli ve 28423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Adayların ve Sınav Görevlilerinin Sınav Binalarına Giriş Koşullarına İlişkin Yönetmeliğin "Sınava girişte gerekli belgeler" başlıklı 5 inci maddesinin (3) no.lu fıkrasında "*Sürücü belgesi, meslek kimlik kartları ve benzeri belgeler, sınava giriş için geçerli kimlik belgeleri olarak kabul edilmez.* ", " Adayların sınav binasına girişleri" başlıklı 10. maddesinin (1) no.lu fıkrasının Adayların sınav binalarına girişlerinde hangi usul ve esasların uygulanacağını düzenleyen (ç) bendinde "*Adaylar, sınava girebilmek için kimlik kartını ve sınava giriş belgesini veya sınavların türü ve özelliğine göre ÖSYM tarafından istenen belgeleri yanlarında bulundurmamak ve görevlilerce istendiğinde göstermek zorundadır. Kendisini tanıtıcı kimlik kartı ve sınav giriş belgesi olmayan adaylar sınav binasına alınamaz ve sınava giremezler. Her ne suretle olursa olsun sınava alınmış olsa bile kimlik kartı ve sınava giriş belgesi yanında olmadığı tespit edilen adayların sınavı Yönetim Kurulunca geçersiz sayılır.*",

8) 30/1/2013 tarihli Sınav Uygulamalarına İlişkin Güvenlik Tedbirleri başlıklı Basın Duyurusunda "*3. Adayların sınava girebilmeleri için Sınava Giriş Belgesinden başka fotoğrafı ve onaylı özel kimlik belgelerini de yanlarında bulundurmaları zorunludur. Nüfus Cüzdanı ve Pasaport, zorunlu askerlik görevlerini ifa eden er/erbaşlar ile askeri öğrenciler*

için askeri kimlik belgesi (Bu özel durum, muvazaf askerler için geçerli değildir.) Türk Vatandaşlığından izin ile ayrılanlar ve bunların kanuni mirasçularına ait Pembe/Mavi kartlar özel kimlik belgesi olarak kabul edilir. Bunların dışındaki sürücü belgesi, meslek kimlik kartları vb. diğer tüm belgeler sınava giriş için geçerli belge sayılmayacaktır. ...Bu belgeleri yanında olmadığı halde veya kurallara uygun olmayan belgeler ile Sınav Merkezi Koordinatörlerinin, ÖSYM Temsilcilerinin bina veya salon görevlilerinin kararıyla herhangi bir salonda aday sınava alınmış olsa bile bu adayın sınavı ÖSYM Yönetim Kurulunca geçersiz sayılacaktır."

9) 14/3/2013 tarihinde güncellenen 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzunun 3.1. Sınava Girerken Adayın Yanında Bulundurması Gereken Belgeler başlıklı maddesinin b) Nüfus Cüzdanı veya Süresi Geçerli Pasaport" alt başlığında ve 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Sınava Giriş Belgesinin Önemli Uyarılar başlıklı 4 üncü maddesinde *"Adayın sınava girebilmesi için Sınava Giriş Belgesinden başka nüfus cüzdanı veya süresi geçerli pasaportun da yanında bulunması zorunludur. ... Bu Belgelerini eksiksiz olarak yanında bulundurmayan bir aday, mazereti ne olursa olsun, yazılı sınava alınmayacaktır."*

10) Ayrıca, Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı 2013 Yılı Kılavuzunun 1. Genel Bilgiler, Temel İlke Ve Kurallar başlığı altında *"3795 sayılı Kanun'un 4. maddesi gereğince hazırlanan ve 7.8.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği"nin 6. maddesi ile Yükseköğretim Genel Kurulunun 06.06.2013 tarihli kararı uyarınca, ÖSYM tarafından her yıl bir defa merkezi olarak Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı (2013-Mühendislik Tamamlama) yapılacaktır."*

hükümlerine yer verilmiştir.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

11) Şikâyet konusuna ilişkin olarak yargı organları tarafından verilen benzer yargı kararları ve içeriği aşağıda yer almaktadır.

11/1) ÖSYM Başkanlığınca 20/3/2011 tarihinde yapılan 2011 Üniversitelerarası Kurul Yabancı Dil Sınavına (ÜDS) avukat kimliğiyle katılan davacının sınavının geçersiz sayılmasına yönelik işlem ile Sınav Yönergesinde yer verilen sınavın geçerli kabul edilmesi için resmi kimlik olarak sadece nüfus cüzdanı ve pasaportun kabul edilmesine yönelik düzenlemenin Avukatlık Kanununa ve hukuka aykırı olduğu iddiasıyla iptali talebiyle dava açılmış ve Ankara 9 uncu İdare Mahkemesi 29/2/2012 tarihli ve E. 2011/1202 sayılı kararı ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 9 uncu maddesinde yer verilen emredici düzenlemede avukat kimliklerinin, tüm resmi ve özel kuruluşlar tarafından kabul edilecek resmi kimlik hükmünde olduğunun hüküm altına alınmış olması karşısında avukat kimliğiyle sınava girmek isteyen davacının başvurusunun kabul edilmesi gerekirken sınava nüfus cüzdanı veya pasaportla girmediğinden bahisle sınavının geçersiz sayılmasına yönelik işlem ile söz konusu işlemin dayanağı niteliğinde olan Sınav Yönergesi hükmünün Kanuna aykırı düzenleme içermesi söz konusu olamayacağından hukuka ve mevzuata aykırı olduğu şeklinde karar vermiş

olup hukuki süreç devam etmektedir.

11/2) Davacı tarafından, ÖSYM Başkanlığınca 3/7/2011 tarihinde yapılan Polis Meslek Yüksekokulu Giriş Sınavına katılan davacının, geçersiz kimlik belgesiyle sınava girdiği gerekçesiyle sınavının geçersiz sayılmasına ilişkin davalı idare işleminin hukuka aykırı olduğu, elde olmayan nedenlerle sınavda kimliğinin yanında olmadığı, geçici bir kimlik belgesi temin ettiği, görevlilerce de sınava kabul edildiği ileri sürülerek sınavın geçersiz sayılmasına yönelik işlemin iptali istemiyle dava açılmış ve Ankara 5 inci İdare Mahkemesi 11/4/2012 tarihli ve E. 2011/2004 sayılı kararı ile ÖSYM tarafından gerçekleştirilecek sınavlara ilişkin olarak sınav güvenliğinin alınması, sınavda izlenecek uygulamaların tespiti ve yürütülmesinin idareye ait olduğu, bu kapsamda sınav kurallarına uygun hareket etmeyen kişilerin sınavlarının da idarece iptal edilebileceği açık olmakla birlikte, uyumsuzluk konusu olayda davacının sınavdan bir gün önce nüfus cüzdanını kaybettiği, Nüfus Müdürlüğü'nün bilgisayar sistemindeki arızadan dolayı da kendisine nüfus cüzdanı düzenlenemediği ve Nüfus Müdürlüğü'nce onaylanan fotoğrafı nüfus cüzdanı suretiyle sınava katıldığı göz önüne alındığında, durumunun mücbir sebep olarak kabul edilmesi gerektiği, kaldı ki sınav görevlilerince durumun sorun oluşturmayacağı kanaatine varılarak ve sınavının iptal edileceğine ilişkin herhangi bir uyarı yapılmadan sınava alınmasının davacıda haklı beklenti yarattığının da açık olması nedeniyle sonradan sınav sonucunun geçersiz sayılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka ve hakkaniyete uyarlık bulunamamıştır şeklinde karar vermiş olup hukuki süreç devam etmektedir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

Hukuka Uygunluk Denetimi Yönünden

12) Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) ülke genelindeki tüm adaylara yönelik olarak uygulanan sıralama ve seviye tespit sınavlarının kamuoyu nezdinde her türlü şüphe ve şaibeden uzak ve daha güvenli bir ortamda gerçekleştirilebilmesi amacıyla;

6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun	Adayların ve Sınav Görevlilerinin Sınav Binalarına Giriş Koşullarına İlişkin Yönetmelik
Görev ve Yetkiler Madde 3/d "Sınav hizmetlerinin yerine getirilmesinin tüm aşamalarında, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gerekli güvenlik tedbirlerini almak. " Madde 3/i Görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idari düzenlemeler yapmak ve kılavuzlar hazırlamak. " Temel İlkeler Madde 7/5 "Sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Başkanlığın internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular	Sınava girişte gerekli belgeler Madde 5/3 "Sürücü belgesi, meslek kimlik kartları ve benzeri belgelerin sınava giriş için geçerli kimlik belgeleri olarak kabul edilmez." Madde 10/ç "Adaylar, sınava girebilmek için kimlik kartını ve sınava giriş belgesini veya sınavların türü ve özelliğine göre ÖSYM tarafından istenen belgeleri yanlarında bulundurmak ve görevlilerce istendiğinde göstermek zorundadır. Kendisini tanıttı kimlik kartı ve sınav giriş belgesi olmayan adaylar sınav binasına alınamaz ve sınava giremezler. Her ne suretle olursa olsun sınava alınmış olsa bile kimlik kartı ve sınava giriş belgesi yanında olmadığı tespit

adaylara tebliğ hükmündedir."	edilen adayların sınavı Yönetim Kurulunca geçersiz sayılır."
-------------------------------	--

hükümleri doğrultusunda güvenlik tedbirleri almaktadır.

13) ÖSYM Başkanlığı, 6114 sayılı Kanununun Temel İlkeler başlıklı 7 nci maddesinin 5 no.lu fıkrasına istinaden 30/1/2013 tarihli Sınav Uygulamalarına İlişkin Güvenlik Tedbirleri başlıklı Basın Duyurusuyla, 14/6/2013 tarihinde güncellenen 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzuyla ve 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Sınava Giriş Belgesi ile, Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavına girecek adaylara "pasaport ve nüfus cüzdanı yanında bulunmayan (zorunlu askerlik görevlerini ifa eden er/erbaşlar ile askeri öğrencilerin askeri kimlik belgesi ve Türk Vatandaşlığından izinli olarak ayrılanlarla bunların mirasçılara verilen Pembe/Mavi kartlar hariç olmak üzere) adayların sınava alınmayacağını, alınmış olsa dahi sınavının geçersiz sayılacağını duyurarak adaylara sınavdan önce tebliğ etmiştir.

14) Şikâyet konusu olayda şikâyetçi sınav günü sabahı sınav katılabilmek için gerekli olan nüfus cüzdanını ve sınav giriş belgesini kaybettiğinin farkına varmış ve sınav giriş belgesini ÖSYM'nin aday işlemleri sisteminden yeniden yazdırmış ve sınavın başlamasına 1 saat kala Polis Karakoluna giderek Nüfus Kayıt Örneği ve Kayıp Tutanağını almış, Nüfus Cüzdanı çıkartmak üzere gittiği Kaymakamlığı Nüfus Müdürlüğü ile İlçe Nüfus Müdürlüğünün kapalı olması üzerine Nüfus Cüzdanını temin edememiştir.

Şikâyetçi, sınavın yapıldığı Anadolu Lisesine vardığında üzerinde olduğunu ispatlayan T.C. Kimlik No.lu Sürücü Belgesi, polis karakolundan alınan Kayıp Tutanağı ve Nüfus Kayıt Örneği ile Öğretmen Kimlik Kartı ve Sınava Giriş Belgesi olmasına rağmen pasaport veya Nüfus Cüzdanı yanında olmadığı için ilgili mevzuat kapsamında sınav bina sorumlusu tarafından sınav katılmamıştır.

15) Şikâyetçi, ÖSYM'nin sınavlardaki katı kuralları ve nöbetçi nüfus müdürlükleri uygulamasının bu sınavda uygulanmaması yüzünden sınav katılmadığını belirterek 23/7/2013 tarihinde ÖSYM'ye başvurmuş ancak ÖSYM'nin 26/7/2013 tarihli ve 20239 yazısı ile olumsuz cevap almıştır.

16) Yukarıdaki 7,8,9,10 ve 11. paragraflarda yer verilen mevzuat hükümleri ve ilgili diğer düzenleyici işlemler doğrultusunda, ÖSYM Başkanlığı tarafından yapılan işlemlerde mevzuata uygun hareket edildiği, hukuka aykırılık olmadığı tespit edilmiştir.

Hakkaniyete Uygunluk Denetimi Yönünden

17) Ülke çapında gerçekleştirilen sıralama sınavları (ÖSYS, KPSS vb.) ile seviye tespit sınavlarında (ALES, YDS vb.) sınav güvenliğinin sağlanması, sınavlarda uygulanacak kuralların belirlenmesi ve uygulanması Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına (ÖSYM) aittir. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı sınav kurallarına uygun hareket etmeyen adayları sınav katılmayabileceği gibi, sınavlara alınmış adayların sınavlarını geçersiz sayabileceği çok açıktır.

18) 21/7/2013 tarihinde gerçekleştirilen Teknik Öğretmenler İçin ÖSYM Tarafından Yapılan Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı tıpkı ÖSYS, KPSS, ALES, YDS gibi büyük çaplı sınav olmasa da, ülke çapındaki tüm adaylara yönelik olarak tek merkezde gerçekleştirilen ve binlerce adayın katıldığı bir sınavdır.

19) ÖSYM Başkanlığı 24/10/2013 tarihli ve 30023 sayılı yazısında, ÖSYS, KPSS gibi büyük çaplı sınavlarda İçişleri Bakanlığına bağlı Nüfus Müdürlüklerinin açık tutulduğunu, 2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavında ise Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Nüfus Müdürlüklerinin açık tutulmasına ilişkin herhangi bir **yazışma yapılmadığını** belirtmektedir.

20) 6114 sayılı Kanunda; sınav hizmetlerinin yerine getirilmesinin tüm aşamalarında konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak gerekli güvenlik tedbirleri almak, görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda ise idari düzenlemeler yapmak Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının görevleri arasında sayılmaktadır.

21) Sınavların kamuoyu nezdinde her türlü şüphe ve şaibeden uzak ve daha güvenli ortamda gerçekleştirilmesi amacıyla ÖSYM tarafından bir takım önlemlerin alınmasının bir zorunluluk olduğundan bahisle, ayırdedici özelliğinin kolaylığı ve taklit edilmesinin zorluğu nedeniyle sınavlarda nüfus cüzdanı ve pasaportun geçerli belge olarak kabul edilmesi makul karşılanmakla birlikte, şikayetçinin olduğunu ispatlayan T.C. Kimlik No.lu sürücü belgesi, polis karakolundan alınan kayıp tutanağı ve nüfus kayıt örneği ile öğretmen kimlik kartı ve sınava giriş belgesi olmasına rağmen ÖSYM'nin bu konudaki katı kuralı sebebiyle sınava alınmaması uygulamasının; 26/9/2012 tarihli ve 28423 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Adayların ve Sınav Görevlilerinin Sınav Binalarına Giriş Koşullarına İlişkin Yönetmeliğin "Adayların sınav binasına girişleri" başlıklı 10. maddesinin (1) no.lu fıkrasının (ç) bendinde yer alan "**Kendisini tanıtıcı kimlik kartı ve sınav giriş belgesi olmayan adaylar sınav binasına alınamaz ve sınava giremezler. Her ne suretle olursa olsun sınava alınmış olsa bile kimlik kartı ve sınava giriş belgesi yanında olmadığı tespit edilen adayların sınavı Yönetim Kurulunca geçersiz sayılır.**" hükmü ile, 2013- Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı Kılavuzunun, 3.1. Sınava Girerken Adayın Yanında Bulundurması Gereken Belgeler başlıklı maddesinin b) Nüfus Cüzdanı veya Süresi Geçerli Pasaport alt başlığındaki "**Sınava Giriş Belgesinden başka, nüfus cüzdanı veya süresi geçerli pasaportunu eksiksiz olarak yanında bulundurmayan bir adayın, mazereti ne olursa olsun, yazılı sınava alınmayacağını**" düzenleyen hükümleri karşısında kişilerin nüfus cüzdanını kaybetmesi, hayatın olağan akışına uygun, her zaman karşılaşılabilecek, bazen kaçınılamaz ve öngörülemeyen mücbir bir sebep dolayısıyla mümkün olduğundan, muhtemel mağduriyetlerin yaşanmasını engelleyebilecek nöbetçi nüfus müdürlüklerinin açık bulundurulması önleminin alınmamasının hakkaniyete uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Kaldı ki idare her zaman kimlik kartı ve sınava giriş belgesi yanında olmayan adayların sınava girdiğini tespit ettiğinde, sınavı mevzuatına göre geçersiz sayabilir.

22) Ayrıca, İdarenin ÖSYS ve KPSS gibi sınavlarda Nüfus Müdürlüklerinin açık bulundurulması uygulamasına istinaden bireyler, hukukun üstün olduğu ve hukuk güvenliğinin sağlandığı bir ülkede **belirlilik, öngörülebilirlik ve istikrar ilkeleri** gereği idarenin benzer bir uygulamayı gerçekleştireceğine güvenerek hareket edebileceklerinden söz konusu sınavda Nüfus Müdürlüklerinin açık bulundurulmaması bu ilkeler ışığında hakkaniyetle örtüşmemektedir.

23) Buna karşın Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı 2013 yılı Kılavuzunda, "Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı'nın, 3795 sayılı Kanunun 4. maddesi gereğince hazırlanan 7.8.1992 tarih ve 21308 sayılı Teknik Öğretmenler için Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliğinin 6. maddesi ile Yükseköğretim Genel Kurulu 6.6.2013 tarihli kararı uyarınca, ÖSYM tarafından her yıl bir defa merkezi olarak yapılacağı düzenlendiğinden, söz konusu sınavın her yıl yapılacağı öngörülmüş olması sebebiyle, şikayetçinin nüfus cüzdanını kaybettiğinden bahisle kendisi için yeniden sınav düzenlenmesi yönündeki talebinin idarece reddinde hakkaniyete aykırılık gözlenmemiştir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

24) 14/6/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 inci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumu'na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar, 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

25) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40. maddesinin 2. fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; **ŞİKAYETİN KISMEN RET, KISMEN KABULÜ** ile;

1) Şikayetçinin, 21/7/2013 tarihinde gerçekleştirilen "2013 Teknik Öğretmenler için Mühendislik Tamamlama Programları Giriş Sınavı"na yeniden alınarak mağduriyetinin giderilmesi yönündeki talebinin **REDDİNE**,

2) Tüm sınavlarda adayların eğitim ve çalışma hakkı başta olmak üzere bütün hak ve

hürriyetlerini etkileyebilecek hak kayıpları ve mağduriyetlerin önüne geçebilmesi adına, sınavların gerçekleştirildiği merkezlerde nöbetçi nüfus müdürlüğü uygulamasının kalıcı hale getirilmesine yönelik gerekli idari düzenlemelerin yapılması hususunda, **ÖLÇME, SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz (30) gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna;

Bu kararın Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığına ve Őikayetçiye tebliğine;

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M. Nihat ÖMEROĐLU
Kamu Başdenetçisi